

EVENTYR I EN KENDT VERDEN

.....
Vi bor i en verden, der stort set er 'opdaget', og opdagelsesrejser og eventyr er den i klassiske forstand ikke længere mulig. Alligevel kom Mathias Kolringen i foråret 2010 på et eventyr, der overgik hans vildeste forventninger.
.....

TEKST Mathias Kolringen
FOTO Mikael Einshøj Petersen

“NÅR MAN BOR I EN VERDEN, HVOR STORT SET ALT ER KORTLAGT OG GJORT FØR, SÅ SKAL DER ARBEJDES LIDT MED BEGREBET ‘EVENTYR’.”

I et område med gletsjersprækker er det vigtigt at kunne aflæse terrænet.

Nansen krydsede som den første indlandsisen i 1888. Amundsen var første mand på Sydpolen i 1912. Og Danmarksekspeditionen kortlagde i 1906–1908 Nordøstgrønland. Det er nogle store fodspor at følge, men er man på eventyr, hvis man træder i de samme spor?

Jeg er ramt af 'polarfeber' og drømmer konstant om ture i det kolde nord. Sammen med en flok ligesindede har jeg dannet holdet Whiteout Adventures. Vores motto er "Mod nye eventyr...", men når man bor i en verden, hvor stort set alt er kortlagt og gjort før, så skal der arbejdes lidt med begrebet 'eventyr'.

Definitionen på et eventyr

Det er vist én fra Eventyrenes Klub, der har udtalt: "At krydse Grønlands indlandsis i dag er ikke et eventyr, men derimod en flot sportspræstation".

Men for mig var dét at krydse indlandsisen et kæmpe eventyr. 600 kilometer på ski på 25 dage fra vest til øst. Jeg var ikke den første til at gøre det, ej heller den hurtigste, men jeg gjorde det!

Jeg ville da gerne have været den første mand på Sydpolen eller have kortlagt Nordøstgrønland og dermed sikre Danmarks suveræniteten over området. En meget cool lille ting at have på sit CV.

På den anden side vil jeg helst ikke bytte min dejlige varme Helsport sovepose ud

med en sovepose anno 1908 eller opgive sikkerheden i at kunne ringe til ihi Bupas alarmcentral via satellittelefonen og vide, at hjælpen er på vej – noget jeg har prøvet!

Vi bor i en verden, der stort set er 'opdaget', og eventyr i den klassiske forstand er efter min mening ikke længere mulig. Men betyder det virkelig, at man ikke kan komme på eventyr?

Måske har definitionen af et eventyr ændret sig?

Eventyr anno 2010

Jeg fik nærmest kuldegysninger, da jeg sammen med resten af holdet kørte de sidste meter ned på havisen. Gletsjeren rejste sig med en væg af blåis på min venstre side. Klar til at kæmpe enorme isbjerge, når isen i løbet af sommeren slipper sit greb om Svalbard. På min højre side lå et af Svalbards mange karakteristiske fjelde, der kan minde lidt om et af de berømte bjerge i Monument Valley i Arizona – bare sneklædt.

Foran lå Svalbards østkyst. Et sted jeg ikke i min vildeste fantasi havde forestillet mig kunne være så smukt og jomfruelig og samtidigt så barsk.

Bag os lå dage med snestorm og en falleret plan om at nå toppen af Svalbards højeste bjerg, Newton. Alt det var glemt, da vi i solskin satte kursen mod Svalbards østkyst.

Vi fulgte ikke en bestemt eller kendt

rute, men trådte vores egne spor ud fra mine 1:100.000 kort, baseret på luftfoto fra 1960 og 1990. Kortene lod bestemt noget tilbage at ønske, og vi var derfor nødsaget til at stole på vores evner til at aflæse terrænet og på den baggrund træffe de rigtige beslutninger.

Der er noget helt utroligt over at gå sine egne veje i et barsk og uvejsomt terræn.

For mig er det en sejr, hver gang jeg fører holdet sikkert forbi et område med gletsjersprækker, gennem et snørklet dalsystem eller finder en farbar vej ned fra en 20 meter høj iskant og ned på havisen.

At stå på havisen var frugten af en masse hårdt arbejde. Både før og under ekspeditionen. Og nu var det virkelig blevet høstsæson. Vi gik på havisen langs kysten blandt fastfrosse isbjerge og med øjnene på stilke. Østkysten af Svalbard er 'isbjørneland', og med kun cirka to kilometer is – fra kysten og ud til det åbne hav – burde der være gode muligheder for at få øje på en isbjørn.

Vi er gæster i dette iskolde paradys og ønsker på ingen måde en konfrontation med en af de 'lokale'. På Svalbard fører mødet mellem mennesker og isbjørne i gennemsnit til 13 dræbte isbjørne pr år. En kedelig statistik, som vi bestemt ikke ønskede at bidrage til. Vi var derfor udstyret med flere forskellige former for skræmmemidler. Selv var vi dog nok det bedste skræmmemiddel, for humøret var i top og

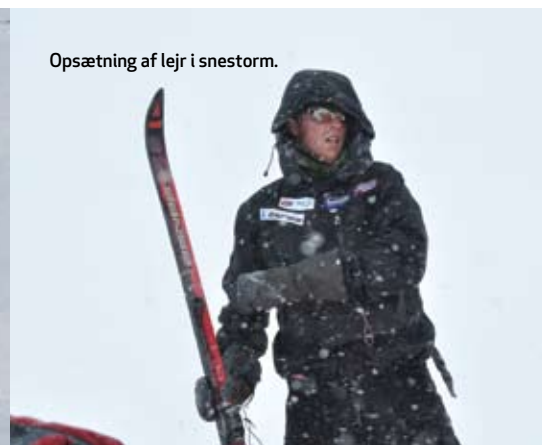
Lasse i køkkenet.

Isbjørnespor.

Opsætning af lejr i snestorm.

Morten og Mathias planlægger morgendagens etape.

luften tyk af dårlige kommentarer. Særligt blev det diskuteret, om vi kunne sige som en sæl og dermed tiltrække en isbjørn. Tættest på kom Lasse, der dog nok lød mere som en sølve end som en sæl.

Hvordan lyder en sæl egentligt?

Selvom man bevæger sig i et enestående landskab, får tankerne ofte frit spil. Om alt fra dem derhjemme til barndoms minder og en masse andre sære ting. Tiden fløj af sted, og selvom vi var trætte, så var det svært at undertrykke lysten til at fortsætte i det uendelige.

“KNAP HAVDE VI SAT FODEN PÅ LAND, FØR VI SÅ NOGLE KÆPESTORE SPOR EFTER EN ISBJØRN. DER VAR VILD JUBEL EFTERFULGT AF ET HURTIGT TJEK AF DIVERSE FORSVARS- OG SKRÆMMEMIDLER.”

Vi slog lejr lidt inde på land, på et lille klippefremspring med flot udsigt over kysten og i relativt sikkerhed for eventuelle nysgerige bjørne. Det kunne simpelthen ikke blive bedre. Alle var 'fit for fight', udstyret fungerede optimalt, og vi var alene i en stor hvid verden med godt vejr og midnatssol. Det var, så det næsten kildede i maven.

Uden mad

Desværre 'kildede' det også i min mave næste dag, og jeg kunne ikke få en eneste

bid af morgenmaden ned. Selvom vi er meget opmærksomme på hygiejnen, både hos os selv og i 'køkkenet', så får man nemt lidt fuel på fingrene eller andet, der kan give problemer med maven.

Når man er fysisk aktiv i 10 – 12 timer pr dag i et område med temperaturer et godt stykke under frysepunktet, så er ernæringen ekstrem vigtig. Både det, man spiser, men også det, man drikker.

Et af formålene med ekspeditionen til Svalbard var netop at arbejde med dehydrering, noget der er et overraskende stort

problem – selv med temperaturer omkring minus 20 grader.

Vi havde inden afrejsen aftalt, at vi skulle forsøge at indtage mellem fem og seks liter væske hver dag. På den baggrund havde vi et stort lager Maxim Energidrik med, da hver mand i gennemsnit skulle drikke cirka tre liter energidrik pr dag. Energidrik smager godt, og så 'binder' væsken bedre end vand. Reglen er, at hvis du ikke kan lide det derhjemme, så kan du heller ikke lide det, når du er på tur. Hvis du derimod har

noget med, der smager godt, så husker du også at indtage det. Noget, der gælder både mad og drikke. Hertil kommer cirka en halv liter Maxim Recovery drik, der efter mange timers hårdt arbejde hjælper med til en hurtigere restitution af de trætte muskler. Selv små overbelastningsskader kan have stor betydning, når man er på ekspedition i det kolde nord, og det er derfor vigtigt med en effektiv restitution. Oveni alt det kommer cirka to liter vand til madlavning med mere, så der skal smeltes en del sne hver aften.

En af de teorier om bedre indtag af væske, som vi havde sat os for at teste, lyder:

Hvis man indtager væske på tom mave, altså drikker cirka 10 – 15 minutter før de store måltider, så har tarmene lettere ved at optage væsken, hvorved risikoen for dehydrering mindskes.

På grund af mine maveproblemer fik jeg over de næste dage rig mulighed for at efterprøve den teori.

Den længste dag

Hjemmefra fik vi en melding om, at der sidst på dagen ville komme endnu en snestorm, og at den ville vare et par dage. Vi skulle derfor væk fra østkysten og ind i landet, hvor fjeldene kunne beskytte os, og vi dermed kunne undgå endnu et par dag på langs i teltet.

Vi var dog ikke færdige med østkysten endnu. Vi havde et 'vejrindue' med godt

Midnatssol over østkysten.

» vejr i cirka 16 timer, og de timer skulle bruges til fulde. Vi besluttede os for at fortsætte ned langs kysten, rundt om den næste pynt og så op af 'Ulvebreen' og ned på den anden side.

En plan, der bestod af cirka 42 kilometer, hvoraf de første 19 gik langs kysten, mens de resterende 23 gik op ad.

De første timer gik alt for hurtigt. Ingen af os havde lyst til at give slip på østkysten, den unikke natur og selvfølgelig muligheden for at se en isbjørn. Vi så fugle og spor efter polarræv, men ingen isbjørn på trods af, at kikkerterne blev flittigt brugt.

I den sidste pause, inden vi gik i land, blev vi noget skuffede enige om, at det med isbjørne nok var et trick til at få sådan nogle tosser som os til at vade rundt midt ude i ingenting.

Knap havde vi sat foden på land, før vi så nogle kæmpe store spor efter en isbjørn. Der var vild jubel, efterfulgt af et hurtigt tjek af diverse forsvars- og skræmmemidler. Sporene var dog nok et par dage gamle, men vi kunne glade konstatere, at der faktisk findes isbjørne på Svalbards østkyst.

Mærkeligt nok gik sporene ind på land og hen imod den gletsjer, vi skulle op ad.

Vi lagde østkysten bag os og begyndte turen mod toppen af 'Ulvebreen'. Klokkeren 15 stod vi i solskin i havoverfladen og efter en hård omgang i strid modvind stod vi

klokkeren 22.30 på en klippekant i whiteout, 700 meter over havets overflade.

Lige før vi nåede toppen, hørte vi fuglekvadder. En meget surrealistisk oplevelse midt i en snestorm. Bag os lå østkysten stadigvæk badet i solskin, mens klippekanten fem meter væk udgjorde sigten fremad.

Kun en tåbe frygter ikke whiteout

At vi stod så tæt på en kant er nok det bedste eksempel på, hvorfor man i et sådan område ikke bør gå i whiteout. Whiteout er et vejrphænomen som de fleste, der færdes i det kolde nord, nok har oplevet. Himmel og jord går i et, og selvom vores hold er opkaldt efter denne vejrtype, så er det bestemt ikke sjovt at gå i.

Vi burde nok have slået lejr, men vi vidste, at vejret kun ville blive værre de næste dage, og vi valgte derfor at fortsætte.

Meget forsigtigt fulgte vi kanten, og med hjertet meget langt oppe i halsen fandt vi en vej ned i dalen. Vi skiftede fra solbriller til skibriller og tilbage igen. Vejret og lyset gjorde det næsten umuligt at se konjunkturerne i sneen, hvilket førte til en række akrobatiske styrt, hvor mennesker, pulke, ski og stave gik i ét.

Mortens pulk rev sig under nedfarten løs og stoppede først et par hundrede meter under os.

Hvis en pulk stopper med at glide, så må

der nødvendigvis være nogenlunde fladt, tænkte jeg. Altså en god lejrplads. Trætte fik vi slået lejr efter 18 timer på farten, og selvom teltet hældte en hel del, så var vi ikke indstillet på at gå så meget som et eneste skridt mere.

Mens de andre spiste et velfortjent aftensmåltid, lå jeg i soveposen og pattede på en varm dunk recovery drik. Inden jeg lukkede øjnene, tænkte jeg på, hvor den store isbjørn, vi havde set spor efter, mon var blevet af.

En blind høne

Vi vågnede et godt stykke op af formiddagen. Over os var fjeldene indhyllet i skyer. Inden afgang stod vi et øjeblik og kiggede op imod den klippekant, vi næsten var kørt udover. Det var skræmmende, men heldigvis gjorde skyerne, at vi ikke kunne se præcis, hvor galt det kunne være gået. Vi havde et par hundrede meters sigt, og aftalte derfor at gå videre ned i dalen. Vi følte os godt gående, trods gårdagens prøvelser, og vi endte med at gå 30 kilometer. Vores eventyr lakkede mod enden, og efter et par dage kom vi tilbage til Longyearbyen.

Her mødte vi et par søde norske piger, og det skal man jo ikke brokke sig over. Alligevel var det svært at acceptere, at de på en endags guide-tur på snescooter havde set to isbjørne.

Efter et par øl blev vi dog enige om, at "vi altid vil have Østkysten".

Eventyr eller ej

Min konklusion er klar. Jeg var på eventyr på Svalbards østkyst. Jeg tror ikke på, at man kan planlægge et eventyr. Man kan sætte rammerne for det og så lade tingene ske. Det er, når man skal tilpasse sig, at der virkelig sker noget, og det skal man altid, når man bevæger sig i naturen.

Det behøver ikke være i en kold afkrog af verden, men det er her, jeg finder og går mod nye eventyr. ■

> WHITEOUT ADVENTURES

Gruppen arbejder på at klarlægge kroppens behov for ernæring i forbindelse med fysisk aktivitet i kolde områder. Cirka 50.000 danskere kommer hvert år til skade på skiferien – Whiteout Adventures håber, at de med deres arbejde kan bidrage til at nedbringe antallet af skiskader. Holdets teori er; hvis det virker under ekstreme forhold, så virker det alle steder – både på Svalbards østkyst og på alpinbakkerne i alperne. Læs mere om dette arbejde på www.whiteout.eu